

**MEMÒRIA DE LA INTERVENCIÓ
ARQUEOLÒGICA PREVENTIVA REALITZADA AL
CARRER D'EN ROCA, 8-26.
(BARCELONA)**

CODI MHCB: 029/08

Dates de la intervenció: 12-26 de febrer de 2008

Vanesa Camarasa Pedraza

Abril de 2008

ÍNDEX

FITXA TÈCNICA.

1. INTRODUCCIÓ I MOTIVACIONS DE LA INTERVENCIÓ.

2. SITUACIÓ GEOGRÀFICA.

3. CONTEXT HISTÒRIC I INTERVENCIONS ANTERIORS.

4. METODOLOGIA.

5. DESCRIPCIÓ DELS TREBALLS REALITZATS.

6. CONCLUSIONS.

7. BIBLIOGRAFIA.

8. REPERTORI ESTRATIGRÀFIC.

9. DOCUMENTACIÓ GRÀFICA.

- DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA.
- DOCUMENTACIÓ PLANIMÈTRICA.

FITXA TÈCNICA.

LLOC DE LA INTERVENCIÓ	Carrer d'en Roca 8-26
UBICACIÓ	Ciutat Vella Barcelona
COORDENADES UTM Fus31N amb Datum ED50 (UB/ITC)	X: 430915 Y: 4581757 Z: 8,5 msnm
CONTEXT	Zona urbana
TIPUS D'INTERVENCIÓ	Preventiva terrestre
CLASSE D'ACTIVITAT	Control arqueològic
DATES D'INTERVENCIÓ	12 de febrer a 26 de febrer de 2008
PROMOTOR	FECSA-ENDESA
EQUIP TÈCNIC	Direcció: Vanesa Camarasa Pedraza

1. INTRODUCCIÓ I MOTIVACIONS DE LA INTERVENCIÓ.

La intervenció arqueològica realitzada al carrer d'en Roca 8-26 de Barcelona, fou motivada per les obres d'instal·lació d'una línia subterrània de baixa tensió que tenia la finalitat d'abastir la xarxa elèctrica de la finca situada al número 8 de l'esmentat carrer. Els treballs consistiren en l'obertura d'una rasa de 75 metres de llargada que transcorria des de l'estació transformadora de Fecsa (situada davant del número 26 del carrer d'en Roca) fins l'immoble situat al número 8 del carrer.

La concessió de la llicència d'obres anava a càrrec de l'empresa FECSA-ENDESA i les obres de canalització foren realitzades per l'empresa REDES. Atenent a l'interès arqueològic i el valor històric de la zona on calia realitzar les obres, el Museu d'Història de la Ciutat de l'Ajuntament de Barcelona, decidí presentar una petició per realitzar un seguiment arqueològic dels treballs, per tal de poder documentar i preservar les restes arqueològiques que poguessin aparèixer al subsòl, sempre cenyint-nos a l'obertura de la rasa que l'obra requeria.

Un cop obtinguts els permisos sol·licitats a la Direcció General del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya, es procedí a la intervenció arqueològica que fou adjudicada a l'empresa ATICS S.L. (Gestió i Difusió del Patrimoni arqueològic i històric), sota la direcció de l'arqueòloga Vanesa Camarasa Pedraza.

El control arqueològic es realitzà sota la supervisió del Servei d'Arqueologia del Museu d'Història de la Ciutat de l'Ajuntament de Barcelona, seguint la normativa municipal i general en temàtica de patrimoni i fou duta a terme entre els dies 12 a 26 de febrer de 2008.

2. SITUACIÓ GEOGRÀFICA.

Ortofotomapa escala 1:5000.

El seguiment arqueològic que s'ha efectuat, i del qual presentem la memòria, s'ha portat a terme al nucli antic de Barcelona, concretament al Districte de Ciutat Vella, en un indret amb terrenys quaternaris.

La ciutat de Barcelona es troba dins d'un terme municipal que s'estén a la costa de la mar Mediterrània en una plana d'uns 5 km. d'amplària (l'extensió total del terme és de 91,41 km²), limitada al NW per la serra de Collserola, entre els sectors deltaics del Llobregat i el Besòs. La seva funció de capital ha estat sens dubte afavorida per la situació geogràfica d'aquesta plana, on conflueixen els dos grans eixos de comunicació que travessen en direcció Nord-Sud la Catalunya central (el Llobregat i l'eix dels rius Besòs-Congost-Ter) i que accedeixen a la ciutat a través del congost de Martorell el primer i del coll de Finestrelles, sota el turó de Montcada, el segon.

La falla, originada al moment de la fractura del Massís Calalano-Balear, dibuixà el que, a grans trets, havia de ser la costa calalana. Per això, el pla inclinat del peu de Collserola és de basament paleozoic i d'estructura tabular, havent estat afectat per tots els moviments orogènics alpins. En el miocè i el pliocè, damunt del sòcol paleozoic se sedimentaren dipòsits marins, dels quals són testimonis el seguit de turons suara anomenats. El Pla, que des de Collserola va baixant suaument i d'una manera regular, en el punt de contacte entre la Ciutat Vella i l'Eixample, es produeix una ruptura de continuïtat amb la presència d'un salt o esglaó d'uns vint metres, clarament visible en la morfologia urbana. Aquest tall va ser aprofitat per la defensa, recolzant-hi les muralles, o per a l'economia, instal·lant a les Moles diversos molins aprofitant el sallent. De l'esglaó cap a mar ja no hi ha sòcol de llicorella ni de granit, sinó un mantell al·luvial format per les aportacions de les rieres, dels torrents, dels deltes dels rius veïnals i el corrent litoral.¹

Així doncs, el Pla es pot dividir en tres sectors: El *Pla inclinat*, els *turons arran de mar*, i el *pla de baix*, que correspondria a la zona compresa entre l'esglaó i el mar. En aquest sector hi dominen materials al·luvials més fins aportats per rieres, torrents i les aigües d'escorrentiu que baixen de la serra i, també, dels corrents marins.

¹ AAVV, 1991.

3. CONTEXT HISTÒRIC I INTERVENCIONS ANTERIORS.

A inicis del segle IX, la ciutat de Barcelona s'amplià amb l'establiment dels primers nuclis de població situats fora de la muralla romana. Aquests nuclis s'associaren amb les principals vies d'accés al recinte romà, amb indrets significatius com el mercadal o el port, així com també amb centres d'ordre econòmic o religiós com les esglésies parroquials de Sant Pau del Camp, Santa Maria del Pi, Santa Maria del Mar o Sant Pere de les Puelles, que estan documentades des del segle X.

Les fonts fan referència a tot aquest sector fora muralles com a una zona poc salobre, propera a un estany anomenat Cagalell, lloc on desembocaven diversos torrents que creuaven el pla i que hi dipositaven els sediments que arrossegaven.

El creixement d'aquest nucli de població, que cal vincular a la bonança agrícola que es va viure entre els segles X i XII, fou bastant ràpid. L'aparició i creixement d'aquestes viles noves situades fora de l'espai emmurallat, va provocar que les muralles romanes quedessin obsoletes i perdessin la seva funcionalitat defensiva.

Durant el segle XIII es contempla la possibilitat de bastir un nou cinturó de muralles que inclogui aquests nous nuclis, per tal de protegir-los i admetre'ls definitivament a l'entramat urbà.

Aquest tram de muralla seguiria el traçat de la Rambla que, en aquests moments marcava el límit occidental de la ciutat i afavoria l'emplaçament de la nova línia defensiva de la ciutat.

La tradició associa la construcció d'aquest tram de muralla en l'època de Jaume I, tot i que la documentació no ha corroborat aquesta teoria. De la mateixa manera, es creia que el tram de La Rambla va ser el primer en construir-se, des del convent de Framenors fins a l'església de Santa Anna, en una data anterior a 1260.

Altres investigadors, com Carreras Candi², defensen la hipòtesi que el tram de la Rambla fou construït en un període posterior al 1285. La seva teoria es basa en la manca de referències als textos sobre aquesta part de la muralla, i un

² Carreras Candi, F, 1909.

major interès en protegir la zona situada entre la Boqueria, el Merdançar i el Rec, per la manca de recursos defensius naturals en aquesta zona.

En qualsevol cas, entre finals del segle XIII i principis del segle XIV es construï el circuit de muralla que protegia la ciutat per la banda de La Rambla i el sector de Santa Anna fins més enllà del Portal de Sant Pere.

En aquest tram de muralla s'hi obrien els portals de Santa Anna, Portaferriça, Boqueria, Trentaclus i Framenors (situats a La Rambla) i els portals de l'Àngel, de Santa Anna, de Jonqueres i de Sant Pere (en el tram comprès entre Santa Anna i Sant Pere).

A l'interior del recinte els carrers convergien amb els portals de la muralla, mentre que a la part externa eren els camins que venien a la ciutat (molts d'ells des d'època romana, com el del Carme i Portaferriça) els que coincidien per passar pels portals. Malgrat revelar alguns buits defensius, el nou circuit pretenia incloure els màxims nuclis poblats i edificis religiosos i assistencials.

A la primera meitat del segle XIV es van reprendre les obres de construcció de la muralla i es tanca la part de llevant de la ciutat, el 1358, des del monestir de Sant Pere de les Puelles fins a la línia de costa, una mica més enllà del convent de Santa Clara. Aquest tram comptava amb el Portal Nou (accés principal de llevant, per on discorria l'antic camí romà) i el portal de Sant Daniel.

Amb la construcció de la muralla, La Rambla deixà de ser un accident geogràfic fora de les muralles romanes i va passar a convertir-se en una defensa militar. Alhora, però, també esdevingué un obstacle important que impedí durant molt temps el creixement urbà per la banda de ponent, a més de convertir-se en línia de partició entre la ciutat vella i el nou suburbi o raval que es va anar formant lentament durant gairebé quatre segles.

A mitjans del segle XIV, en temps de Pere el Cerimoniós, s'amplià el recinte de muralles en direcció a ponent, amb la finalitat d'incloure-hi l'actual barri del Raval. Aquest nou llenç de muralla unia la part nord de La Rambla amb el portal de Tallers, el de Sant Antoni, el de Sant Pau i el de Drassanes, anomenat després de Santa Madrona.

Les obres de la muralla es completaren al segle XVI amb la construcció de la muralla de mar. Posteriorment, durant el segle XVII, l'aspecte de la muralla canvià amb la construcció dels baluards defensius que reforçaven la defensa del recinte emmurallat i els seus portals.

La creació de la muralla del Raval va retenir la zona de La Rambla com a una segona línia de defensa que continuà en funcionament durant els segles XVI i XVII. Malgrat tot, aquest pany de muralla va anar perdent amb el temps el seu sentit estratègic, les portes de La Rambla van perdre importància i funcionalitat i es mantingueren obertes. Fins i tot està documentada la presència d'habitatges adossats a aquesta estructura a la banda del Portal de Trentaclaus.

L'antic torrent va començar a tenir l'aspecte de carrer gràcies a l'edificació, pel costat del Raval, de construccions monàstiques que van convertir La Rambla en una via de convents. Així com també comença a haver-hi la presència d'edificis públics com la Universitat o Estudi General davant la Porta de Santa Anna; el teatre de la Santa Creu al Pla dels Ollers; i a la part més pròxima al mar, la foneria dels canons.

En el segle XVIII La Rambla es transformà en una via urbana vorejada per convents i muralles. En aquest moment es dóna permís per edificar cases a l'espai ocupat per les muralles. Al 1772 foren enderrocades les muralles entre les Drassanes i la porta dels Ollers i a les darreries de segle la muralla havia desaparegut i s'urbanitzà el carrer, que es convertí en un passeig.

Tot i que La Rambla mantingué el seu caràcter conventual, amb convents ja existents com el de Santa Mònica o d'altres nous com el dels Caputxins el 1718, també fou lloc de residència de nobles i comerciants enriquits, que edificaren palaus com el de la Virreina o el Moja.

El quarter de Santa Maria del Pi, amb la parròquia reedificada el 1319 i l'església del 1453, era una àrea de servei, propera al centre, als nuclis del poder civil i religiós. Els fogatges expressen el contrast dels pols d'aquest sector de la ciutat, que presentava una alta densitat demogràfica i es convertí en residència tant de funcionaris de la cort i prevers com també de llauradors, artesans i comerciants.

La construcció de palaus pertanyents a famílies amb un alt poder adquisitiu reforça el caràcter residencial i exclusiu de la zona. Es pot destacar el Palau del Baró de Maldà i els Palaus de Magarola i Fonollar, al carrer Portaferriça; o el Palau Fiveller a la Plaça de Sant Josep Oriol. També cal assenyalar l'obertura del carrer Petritxol el 1465, a les finques d'un ciutadà anomenat Petritxol. Moltes de les seves cases foren construïdes durant els segles XVII-XVIII. Altres

construccions a destacar són la Casa de la Congregació de la Puríssima (reformada el 1789) o el Gremi de Revenedors (1685) a la Plaça del Pi. L'estudi detingut dels fogatges ofereix una visió diferent a la del simple inventari arquitectònic. Caldria ser contrastada amb una investigació arqueològica dels habitatges més humils que existien en la zona que ens ocupa.

Cal mencionar les següents intervencions realitzades en aquesta mateixa zona, ens centrarem en les més properes a la zona d'actuació:

A la Plaça Vila de Madrid³ aparegueren restes del primer convent (de Santa Teresa de Jesús) de les Carmelites Descalces, datat del 1588. Via sepulcral i necròpolis romana del s. I-III d.C.

Al carrer Cucurulla 9 i Carrer dels Arcs 5-7 (Reial Centre Artístic de Barcelona)⁴ es documenta una claveguera del 1800 i algunes estructures muràries.

Al Carrer de la Palla i Boters es realitzà una intervenció⁵ que va permetre documentar diferents materials romans datats entre els segles I i V d.C., així com diferents restes pertanyents als segles XVIII i XIX.

El 1967 al Carrer dels Arcs núm. 1, es realitza una intervenció que implica la troballa de les pilastres que sostenien els arcs de l'aqüeducte romà, i de la torre distribuïdora d'aigües del S.XIV. La segona intervenció duta a terme el 1988 es situa al número 5, durant les obres d'ampliació del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya i Balears. Es va trobar una àrea de necròpolis romana amb les restes de la fonamentació d'un monument funerari o mausoleu de basament quadrangular⁶.

³ Beltran, J; Busquets, F; Pastor, I, 2004

⁴ Vilardell, A, 2002

⁵ AAVV, 1993

⁶ AAVV, 1993

A la Plaça de la Catedral⁷ es realitza una intervenció degut a la construcció d'un aparcament subterrani, la qual cosa va permetre observar l'existència d'un fossar davant la muralla romana amortitzat durant el segle I d.C., els pilars de l'aqüeducte i diferents restes que anaven des de períodes medievals fins a temps contemporanis.

⁷ Blasco, M; Miró, C; Rovira, C, 1992

4. METODOLOGIA.

La intervenció arqueològica ha consistit en el control de l'obertura d'una rasa, per tal de detectar possibles restes arqueològiques i els nivells estratigràfics conservats, per això es va escollir la metodologia sistemàtica basada en el mètode de registre de E. C. Harris i A. Carandini⁸ essent aquesta adaptada a les característiques de l'obra.

El mètode proposat tracta de registrar els elements construïts i estrats que s'identifiquen (tant els que es conserven en alçat com els que es descobreixen en el subsòl), realitzant una numeració correlativa d'aquests, sota el nom d'Unitat Estratigràfica (UE.) que individualitza els uns dels altres. Cada UE es registra en una fitxa on s'indica: la ubicació del jaciment, les seves característiques físiques, la situació en les plantes i seccions i la posició física respecte a la resta d'unitats estratigràfiques amb les quals es relaciona. Aquest mètode es complementa amb el material gràfic que està compost per les plantes i les seccions. Finalment inclou el material fotogràfic, imprescindible per a la constància visual dels treballs realitzats i les restes documentades.

Pel que fa al material arqueològic, que en aquest cas ha estat nul, es renta, es sigla i es diposita en caixes adequades que queden dipositades als magatzems del Museu d'Història.

Les cotes han estat establertes en metres sobre el nivell del mar (msnm).

⁸ Harris, 1991; Carandini, 1997

5. DESCRIPCIÓ DELS TREBALLS REALITZATS.

L'actuació arqueològica que ens ocupa va consistir en el seguiment de les obres d'obertura d'una rasa situada al carrer d'en Roca situat al districte de Ciutat Vella de Barcelona, que transcorria arran de façana des del número 26 fins el número 8 del citat carrer.

Prèviament a l'excavació pròpiament de la rasa, s'efectuaren una sèrie de cales de comprovació per tal de determinar el lloc més adient per fer la nova instal·lació. Com que aquestes cales formaren part, posteriorment de la rasa, no se'ls ha fet un esment diferenciat (si bé en la seva majoria es poden intuir en el recorregut de la rasa).

Les dimensions totals de la rasa van ser de 75m de llargada i la seva amplada va oscil·lar entre 0,40 i 0,50 m al llarg del seu recorregut, mentre que la profunditat de la mateixa es va mantenir entre 0,70 i 0,80 m respecte el nivell de circulació actual.

El procediment de treball que es va seguir en el transcurs de l'obra va consistir en, d'una banda, l'extracció del paviment actualment en ús i de la seva preparació mitjançant martell compressor manual, i, de l'altra, el buidatge de manera manual de la rasa, utilitzant pic i pala.

Les unitats estratigràfiques que aparegueren durant el procés d'excavació es van anar numerant de manera correlativa a partir del núm 100, que fou el número identificador que es donà al paviment (UE100).

En primer lloc, es va documentar el paviment actualment en ús, UE100 (unes lloses de pedra de 0,60 m de llargada, 0,40 m d'amplada i 0,06 m de gruix), lligades amb morter de ciment, que cobria la preparació del paviment, una capa de formigó d'aproximadament 0,40 m de potència, UE101.

Per sota d'aquesta, es va excavar un nivell d'aportació estèril de material arqueològic format per sauló de color ataronjat barrejat, en alguns trams de la rasa, amb argila de color marró fosc (UE 102), que actuava de rebliment de les successives rases per a la instal·lació de serveis que s'han anat practicant, en aquest mateix indret, al llarg dels últims anys (el sauló cobria serveis de llum que seguien la direcció de la rasa i serveis d'aigua, de gas i també de llum que la

creuaven perpendicularment). No es pogué documentar la potència total d'aquest estrat, ja que s'estenia més enllà de la profunditat màxima de la rasa.

Cal destacar que no es documenta cap mena d'estructura arqueològica ni cap estrat associat a aquesta, ni tant sols cap fragment de material ceràmic. Així doncs, els resultats del seguiment arqueològic són totalment negatius.

Possiblement aquest fet respon a les escasses dimensions de l'àrea intervinguda i a la cota d'excavació assolida, que no va sobrepassar la profunditat necessària per arribar als estrats que no han quedat alterats per les obres d'instal·lació dels diversos serveis de la ciutat.

6. CONCLUSIONS.

En primer lloc, cal assenyalar que els resultats d'aquesta intervenció no han aportat noves dades arqueològiques que ens ajudin a entendre els canvis que ha sofert l'urbanisme de la ciutat de Barcelona al llarg de la seva història.

Aquest fet respon a les característiques de l'obra, que afecta un àmbit de reduïdes dimensions. Malgrat tot, un dels elements que més ha condicionat el volum de dades obtingut ha estat la cota necessària per a la instal·lació del servei, que coincideix amb la presència d'altres serveis col·locats amb anterioritat.

Contemplem la possibilitat que les restes arqueològiques que podrien haver ocupat aquest sector de la ciutat, s'hagin vist alterades amb anterioritat durant les tasques d'instal·lació dels serveis situats en aquesta zona, que han provocat diverses alteracions en el subsòl. Aquest fet ha quedat demostrat per la documentació d'un únic estrat de sauló aportat amb absència de material ceràmic.

Tot i que no descartem la possibilitat de l'existència de restes arqueològiques en aquesta zona, creiem que aquestes quedarien situades en cotes inferiors a les assolides durant la intervenció que ens ocupa.

Així doncs, els resultats han estat totalment negatius.

7. BIBLIOGRAFIA.

A.A.V.V. 1991: "Introducció, Barcelonès, Baix Llobregat" a Gran Geografia Comarcal de Catalunya. vol. 1. Barcelona

AAVV. 1993: "Intervencions a Barcino (1982-1989)", a Anuari d'intervencions arqueològiques a Catalunya. Època romana, Antiguitat tardana. Campanyes 1982-1989. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Barcelona.

BANKS, P. 1992: "L'estructura urbana de Barcelona, 714-1300", a Història de Barcelona 2. La formació de la Barcelona Medieval, Enciclopèdia Calalana, Barcelona.

BELTRAN, J; BUSQUETS, F; PASTOR, I. 2004. "Memòria de la intervenció arqueològica a la Plaça Vil·la de Madrid (Barcelona)". Inèdit.

BLASCO, M.; MIRÓ, C.; ROVIRA, C. 1992: "L'avinguda de la Catedral: de l'ager de la colònia *Barcino* a la Vilanova dels arcs". Servei Municipal d'Arqueologia de la Ciutat de Barcelona.

CARRERAS I CANDI, F. 1909: "La ciutat de Barcelona" *Geografia General de Catalunya, vol. III*. Barcelona.

CARANDINI, A. 1997: "Historias de la tierra. Manual de excavación arqueológica" Ed. Crítica, Barcelona.

CIRICI, A. 1985: "Barcelona pam a pam". Barcelona.

CLARAMUNT, S. 1984: "El Pla de Barcelona i la seva història". a Actes I Congrés d'Història del Pla de Barcelona celebrat a l'Institut Municipal d'Història els dies 12-13 de Novembre 1982. Ed. La Magrana. Barcelona.

DURAN I SANPERE, A. 1972: "La ciutat al llarg de les seves muralles. Viatge entorn de la darrera muralla". Barcelona i la seva Història, vol. I. Barcelona.

FABRE, J.; HUERTAS, J. M. 1989: "BARCELONA: La construcció d'una ciutat".
Barcelona.

FLORENSA, A. 1962: "Evolución de Barcelona en la Baja Edad Media".
Cuadernos de Arqueología e historia de la ciudad, III. Barcelona.

GALERA, M; ROCA, F; TARRAGÓ, S. 1982: Atlas de Barcelona, Col·legi oficial
d'Arquitectes de Catalunya.

GARCIA I ESPUCHE, A. 1986: "Espai i societat a la Barcelona preindustrial".
Barcelona.

GUÀRDIA, M; GARCIA ESPUCHE, A. 1992: "Consolidació d'una estructura
urbana (1300-1516)", a Història de Barcelona 3. La ciutat consolidada (s. XIV-
XV), Enciclopèdia Calalana, Barcelona.

GUÀRDIA, M.; GARCIA ESPUCHE, A. 1992: "Estructura urbana", a Història de
Barcelona 4. Barcelona dins la Catalunya Moderna (s. XVI-XVIII), Enciclopèdia
Calalana, Barcelona.

HARRIS, E.C. 1991: "Principios de estratigrafía arqueológica". Ed. Crítica.
Barcelona.

HERNÁNDEZ, J.E.; MORA, G; POUPLANA, X. 1990: "Arquitectura de
Barcelona". Barcelona.

HUERTAS, J.; RODRÍGUEZ, M. 2000: "Muralla Medieval de Barcelona:
Darreres intervencions arqueològiques." Actes del I Congrés d'Arqueologia
Medieval i Moderna a Catalunya. Igualada.

JUAN, LL; 2005 "Memòria de la intervenció arqueològica al carrer Portaferri
25-25b i del Pi 11".

MEDINA, E. 2002: “Memòria de la intervenció arqueològica als carrers d’En Roca, 34-36, i Portaferrissa 4-16”. Servei d’Arqueologia de la Generalitat de Catalunya.

PUENTE PERPINYA, J. 2004: “Memòria d’intervenció arqueològica al carrer de Boters, 7”. Servei d’Arqueologia de la Generalitat de Catalunya.

VILARDELL, A. 2003: “Intervenció arqueològica al carrer de la Cucurulla 9 i al carrer dels Arcs 5-7 de Barcelona”. Servei d’Arqueologia de la Generalitat de Catalunya.

8. REPERTORI ESTRATIGRÀFIC.

Fitxa d'Unitat Estratigràfica				UE : 101	
Sector:		Fase:		Cronologia:	
DEFINICIÓ :	Paviment				
DESCRIPCIÓ :	Rajola-llosa "especial" de 0,60 x 0,40 x 0,06 m. Paviment actual en ús.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a	101	Es cobert per		
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a		Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica				UE : 102	
Sector:		Fase:		Cronologia:	
DEFINICIÓ :	Preparació de paviment.				
DESCRIPCIÓ :	Preparació del paviment de lloses, formigó de 0,40 m de potència.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a	102	Es cobert per	101	
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a		Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica				UE : 103	
Sector:		Fase:		Cronologia:	
DEFINICIÓ :	Estrat				
DESCRIPCIÓ :	Estrat de sauló aportat puntualment barrejat amb argila de color marró fosc, com a conseqüència dels serveis que es localitzen a la rasa, té una potència aproximada d'entre 0,30 - 0,35 m				
MATERIAL DIRECTOR :	Inexistent				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a		Es cobert per	102	
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a		Se li entrega		

9. DOCUMENTACIÓ GRÀFICA. DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA.

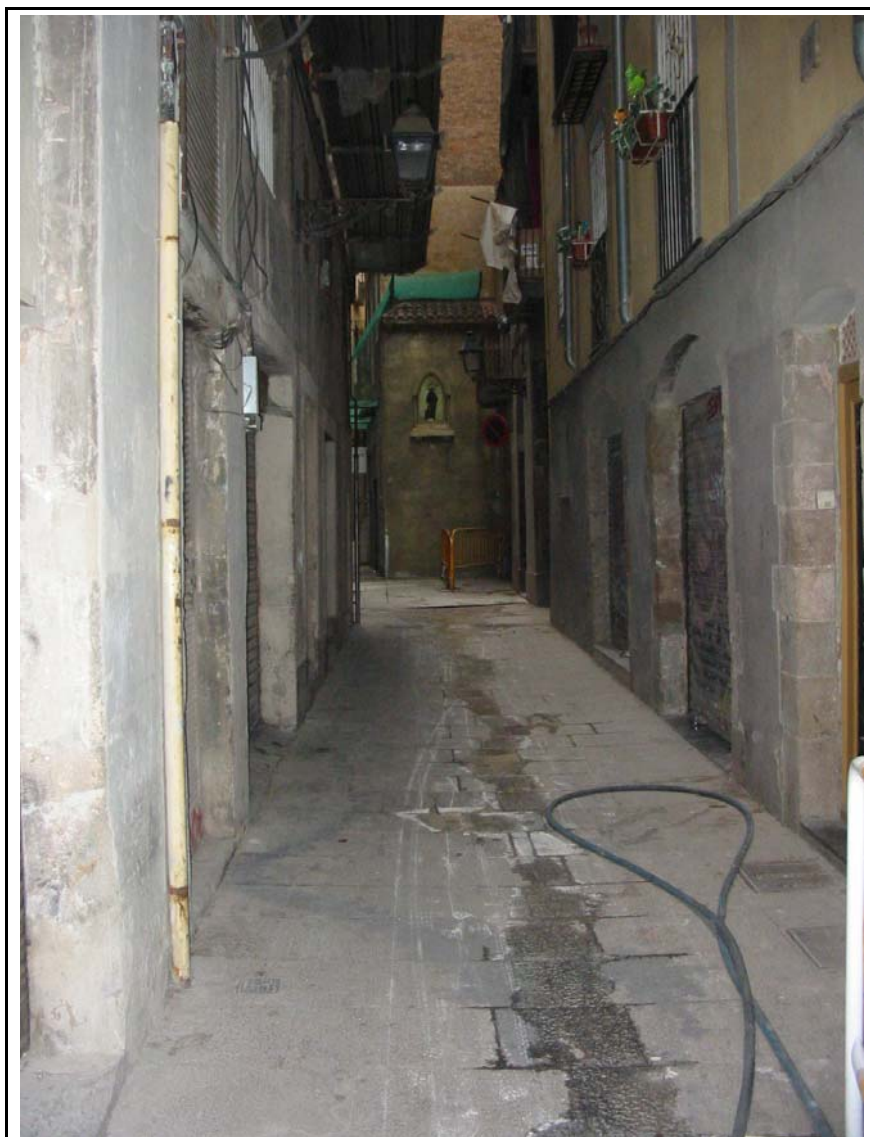

Fotografia 1. Vista del tram del carrer d'en Roca on s'efectuà la rasa en direcció al carrer Cardenal Casañas.

“El Roca que va donar nom al carrer era un veí propietari de moltes cases i gran hisendat, que tenia una llarga fillada”

“Ací van establir-se les primeres xocolateries, ja ben entrat el segle passat”

AMADES, Joan. *Històries i llegendes de Barcelona. Passejada pels carrers de Ciutat Vella.*

Fotografia 2. Vista del carrer d'en Roca en direcció al carrer Portaferrissa.

“Ara fa un segle que la major part de les botigues d’aquest carrer eren gallinaires i pollataires dels que acudien als mercats de la Boqueria i de les Places del Pi i Noya”

“En aquest carrer s’establí la primera casa que va fabricar llumins d’esca”

AMADES, Joan. *Històries i llegendes de Barcelona. Passejada pels carrers de Ciutat Vella.*

Fotografia 3. Petita capella dedicada a Sant Roc situada al carrer d'en Roca.

“Una vegada va declarar-se la pesta al carrer d'en Bot i seguidament el van tapiar(...).

Però heus aci que un gos va saltar la paret i va fugir cap al carrer d'en Roca(...). Com a prevenció les autoritats van fer tapiar també el carrer; els veïns, (...) van acudir a Sant Roc , advocat contra la pesta(...). No va produir-se cap cas de malaltia i els veïns van complir el vot col·lectiu: van obrir una capella a la façana d'una casa, on van venerar molt solemnement el sant montpellerí patró dels empestats”.

AMADES, Joan. Històries i llegendes de Barcelona. Passejada pels carrers de Ciutat Vella.

Fotografia 4. Vista de la rasa una vegada extret el paviment i la seva preparació.

Fotografia 5. Vista dels serveis.

Fotografia 6. Detall del rebliment de la rasa.

DOCUMENTACIÓ PLANIMETRICA.

